

Spis treści

Po co ja piszę te słowa... 5

[A]

Mowa niczyja. Druga wersja szkicu o obcości w mowie 21

Ceremonie inicjacji 43

Broniewski i inni 63

[B]

Odzyskane „my” 79

Strajk mówi sam siebie 85

Ulotki zmieniają styl 99

Strona Dobrowolskiego i inne strony. O archeologach,
moralistach i ekspertach 103

Wolność czytania 116

Koniec śmiesznych miłości? 124

[C]

Referat 147

Referat. Notatki do drugiej części 171

Fragment o przemówieniu władzy 178

Spółczeństwo mówi ulicą 181

Co powiedziano 1 maja 1982 roku w Gdańsku? 194

Liturgia i eksces 207

Mechanizm zbiorowej ekspresji 219

ZAMKNIĘCIE

Ze środka 235

ŚWIADECTWO FOTOGRAFII

Niech będzie pamiętany 243

Próba opisania (z pamięci) zagubionej fotografii 249

Przypisy 255

Indeks osób 262

Nota bibliograficzna 264

Stanisław Rosiek ur. w roku 1953 w Gdańsku. Historyk literatury, eseista i wydawca. Pracuje w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego. Był członkiem redakcji „Litterariów”, „Punktu” i „Podpunktu”, a także rocznika „Punkt po Punkcie”. Współredagował z Marią Janion trzy tomy z serii „Transgresje” (*Galernicy wrażliwości*, 1981, *Osoby*, 1984, *Maski*, 1986). Razem ze Stefanem Chwinem napisał książkę *Bez autorytetu. Szkice* (1981), za którą w 1983 roku otrzymał nagrodę Fundacji im. Kościelskich. W latach dziewięćdziesiątych zajmował się kultem pośmiertnym Adama Mickiewicza (*Zwłoki Mickiewicza. Próba nekrografii poety*, 1997) oraz twórczością kilku pisarzy dwudziestowiecznych (Peiper, Schulz, Białoszewski). Jest współautorem *Słownika schulzowskiego* (2002) oraz cyklu pięciu podręczników do nauki języka polskiego w szkołach średnich („Między tekstami”, 2002–2005). W 2002 opublikował antologię *Wymiary śmierci*, a w 2008 zbiór szkiców [*nienapisane*]. W druku znajduje się antologia Mickiewicz w „*Pamiętniku Literackim*” oraz druga część nekrografii pt. *Spór o martwego wieszcz. Pośmiertne dzieje Adama Mickiewicza*.

Po co ja piszę te słowa...

Oto ja, szeregowy świadek wielkich historycznych zdarzeń, który nie odegrał w nich żadnej znaczącej roli, a zatem jeden z wielu bezimiennych statystów w najnowszych dziejach Polski, postanawiam przypomnieć kilkanaście moich wypowiedzi z lat 1979–1989. Nie, nie po to, żeby podjąć spór o przeszłość. Niech robią to inni, lepiej ode mnie do tego przygotowani. Wybrałem rolę skromniejszą. Nie zamieszkałem przecież w historii. Zamierzam więc jedynie dać świadectwa przeszłości. [...]

Rzucam je teraz na stół. Niech te świadectwa wezmą udział w wiecznej grze o prawdę wspólną, w grze, która nie ma końca. Jeśli przegram – a przegram jak wszyscy – pozostawione przeze mnie teksty staną się świadectwami błędzenia pewnego inteligenta urodzonego w 1953 roku, który na przełomie dwóch epok próbował na swoją miarę i wedle swoich możliwości zrozumieć, co mu się przydarza w życiu publicznym, gdy staje naprzeciw wszechobecnej władzy słowa.

fragment wstępu